

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szordán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai
közül kinyitják.

Kém tagoknál előfizetés 6J;

Egész évre 10 korona, félre 10 korona, negyedévre
3 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdonosa.

Az egyesületi tanács felügyelője alatti:

Prestesker és kiadókat feladó: Forstner Géza és ÖZÖR Igazgató.
Feltétlenül meg kell adni: Szatmáry Kálmán és ÖZÖR, szerkesztő-igazgató.
Tulajdonos: Budapesti Magyar Szóma és ÖZÖR, kiadó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Pályázati felhívás.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” az általa kezelt földművelésiskolai alapítványi helyek közül pályázatot hirdet:

1. A Bakó János-féle alapítványra évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ezen alapítványt elsősorban borsodmegyei illetőségű egyén.

2. A Nagy-Atádi gazdákör alapítványára évi ösztöndíj 240 korona. Pályázhat ezen alapítványt elsősorban nagy-atádi, illetve somogyi illetőségű egyén.

3. Gróf Baththyány-féle alapítványára évi ösztöndíj 240 korona; pályázhat ezen alapítványra elsősorban vas megyei illetőségű egyén.

További feltételek mindhárom alapítványnál, hogy a kérvényező magyar honpolgár legyen, ki 16-ik életévét betöltötte, ami keresztlevelel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázót jól tud írni és olvasni.

Pályázhat ezenkívül magyarországi földművelésiskolába már felvett tanuló is, ha ezt az illető földművelésiskola igazgatója által bizonyítja.

Kellő okmányokkal felszerelt, bélyegtelen kérvények folyó évi szeptember hó 10-ig az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgatóságához (Budapest, Köztelek) nyújtandók be.

Forstner Géza
igazgató.

Gazdáköri alapszabályok.

A „Gazdasági Egyesületnek” Országos Szövetsége sulyt helyezvén arra, hogy a vidéken mindig nagyobb mértékben gazdákörök alkottassanak, hogy ezirányban az érdeklődők kezére járjon, egy alapszabály-tervezetet dolgoztattat ki, amelyet az úgy íránt érdeklődőknek, ha ez

irányban az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához fordulnak, az alapszabály-tervezetet díjmentesen rendelkezésükre bocsátja.

Igazgató.

Kérem az „OMGE.” tagjainhoz.

Alább felsorolt urak jelenlegi tartózkodási helye előttünk ismeretlen, miért is azon kérelemmel fordulunk a t. tag urakhoz, hogyha az itt felsorolt urak közül valamelyiknek jelenlegi tartózkodási helyéről valaki tudomással bírna, úgy azt vetlünk egy levelezőlapon közölni kegyeskedjék.

Új Asztalos Nándor Kátaszék, Babocsay László Dabruva, Bajzát István Pészák, Berger Géza előbb Csetény, majd Szent-Mihályfalva, legutóbb Szernye, Dobrin István Nagy-Récese, utóbb Tapolca, Ernst Mihály Pta-Ujfalva-Alpár, utóbb Új-Kécske, Fülöp Jakab és Társa Hantos-Szalárd, Goldberger Gusztáv Nagy-Bajom (Budapest), Hirsch Ödön Nagy-Kisd, Hirschmann Nándor Zsitkóza, Jaulusz Izidor Forró-Ecses, utóbb Budapest, Kovács József Pta-Bogaras-Hidegkut, Krajcsovich Gyula előbb Lajosfalva, utóbb Kis-Báb, Lázár István előbb Brassó, utóbb Budapest, dr. Markbreit Gyula Tisza-Várkony, Nagy Béla Délegyhéza, Nagy Jenő Budapest, Neuschloss Fülöp Gerend, Pechy Pál Lajos-tanya, Pék Frigyes Vas-Simonyi, Pinter Sándor előbb Magyar-Bél, utóbb Tisza-Polgár, Posztóczy Iván Kis-Jóbbágyi, Sterthal Lajos előbb Pusztakölcser, utóbb Zsófia-Major, Strasser Izidor Budapest, Török Elemér előbb Péllérd, utóbb Felső-Alap, Varga László sziget előbb Pta-Lánca, utóbb Arad és Pécska, majd Pécska, Zemlányi István Paks, Tolman, Janich Lajos előbb Budapest, utóbb Súrány, esetleg Nagy-Komlós, Kovács Ödön Hédvérvár, Schön Aladár előbb Emőd, utóbb Pta-Bogaras, majd Pincehely, legutóbb Pta-Varsány, Cséry Zsigmond Felső-Zoleza.

Igazgató.

A Darányi-ügy.

Mult lapunk zárta után vetük a szövetség annak a táviratnak, melyet a nyitrai megyei gazdasági egyesület a „P. L.” támadásának hatása alatt Darányi földművelésügyi miniszterhez intézett. A távirat a következő:

„Nagyméltóságod párisi felkötéséről” miatt a Pester Lloyd úgy módon támadta meg, hogy a támadás országzsete kinos feltűnést keltett, mert magyar miniszter ellen a kormányt támogató többség sorából ilyen vehemens támadás még sohasem intéztetett. Midőn nagyméltóságod a mezőgazdasági érdekek esztamezójén ilyen brutális támadás érte, mi stelnik kijelenteni, hogy nagyméltóságodnak a magyar föld, a magyar nép, a magyar mezőgazdaság érdekében kifejezett tevékenységét hálas elismeréssel kíséreljük s tiltakozunk azon durva támadás ellen, melylyel nagyméltóságod a Pester Lloyd miniszteri hívatásának hazafias hű tevékenységét illetni megszerelte. Fölötte ez-szeromorónak tekintjük, ha a földművelő állam gazdatiszadmált oly gyengének nézik, hogy egy hatalmi göggyében elkapott érdeksoport megkísérli lehetetlenné tenni azt a minisztert, aki esküjében híven, a magyar mezőgazdaság érdekében céltudatosan dolgozik s akinek van bátorsága a gazdák jogosult öhajásait idényre jutlanni. Kérjük nagyméltóságod, emelje megazara, mint diadalmas vezérünk ezután is a mezőgazdasági érdekek zászlóját s biztosítjuk, hogy Magyarország gazdaközönsege mindig mögötte lesz, mint ahogy mögötte áll most, midőn miniszteri állásban megingatni akarják. Ezt a magyar gazdaközönsege eltűrni nem fogja s ha kell, minden eszközzel megvédelmezi azt az agrárpolitikát, melyet nagyméltóságod az ország erkölcsi és anyagi erősbítésére érdekében lelkes kitarással folytat.”

A Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete egyidejűleg a következő feliratot intézte Darányi miniszterhez:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., ALKOTÁNY-UTCZA 31. sz.

A V. Vermorel villegfranchei gyár világhíri

„Eclair” peronospora fecskendőinek

„La Torpille” kémporozó- és

„Excelsior” szénkéngőző gépeinek

kizárólagos magyarországi képviselote.

la. aussigi Rézgázéiz

la. sublimált Kémpor

és mindennemű szétvédékezeési czikkeek és anyagok bevásárlási forrása.

Ajánlunk a cséplési idényre mindennemű

kenőcsöket közszeneket

olajokat ponyvákat

és zsákokat

legelsőrangú minőségben.

Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkémpor

és anyagok bevásárlási forrása.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyetlen urunk!

Mivel nagyobb örömmel értesülünk azon fényes sikerekről, melyeket Nagyméltóságod Párisban a nemzetközi gazdaságkongresszus alkalmával araltot, gyarapított ezzel egyuttal a magyar név jó hírét és dicsőségét, annál inkább megbotránkoztatunk azon igazságtalan és neveltség támadás felett, melyet egy budapesti lap, megfélemlézve azon kötelességtől, melyel pártatlanságán fogva a kormány tagjai iránt tartozik, egy szűkösről kiklik szolgálatában Exczecczáli ellen intézti merészelt.

Legyen Nagyméltóságod meggyőződve, hogy nemzetünk óriási többsége a legrokonszenvesebb érdeklődéssel kíséri fáradságtalan működését. És pedig nemcsak a mezőgazdasággal foglalkozók, kik már magukban véve is a többség alkotják, hanem egy szűkkelbi csoport kivételével, az összes lakosság, mely minden nap közvetlenül érzi, hogy boldogulása mennyire függ a gazdák jó vagy rossz sorsától és mely éppen azért nagyon jól tudja, hogy hazánkban a földművelés fejlesztése, nemcsak nincs utjánban az ipar és kereskedelem fejlődésének, hanem annak szükséges előfeltételét képezi.

Biztosíthatjuk erről Nagyméltóságodat nemcsak egyesületünknek több mint tizezer tagja nevében, hanem azon visszatetsző észlelése alapján is, melyet a jelzett igazságtalan támadás mindenütt kellett. A magyar közönség elég értelmes arra, hogy midőn egyrészt ezidővel, sikedés közhasznú tevékenységét, másrészt egy minden alapot nélkülöző támadást lát, Exczecczáli iránti bizalmában és tiszteletében nemhogy megincogna, hanem fokozott lelkesedéssel üdvözi Nagyméltóságodban hasznó közgazdasági fejlődésének érdekes előharcosait.

Midőn ez érzelmiünkbe e sorokkal tiszteletteljesen kifejeztük magunkat, kiknek kiváló tiszteltel Budapest, 1900. júl. 12-én

Nagyméltóságod rendihetlen hívei:

A **Déli vidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete**
Blaskovics Ferenc s. k. **Kraushar Károly** s. k.
h. cinik. tük.

TÁRCSA.

Rabmadár.*

— Irtá: Bárony István.

A bojári pusztá gyepén ballagott kifelé a gulyavár Keszi Gyuri, a legifjatalabb gulyásbojár.

Előtte, a fűvet csipdesve-nyaldosa haladt a tündöglő. A fűen kolompósoké rogyinyán hátulját hozzatva kapzkodott át az árokparton; azontal kezdődött a jó füves tarló s kinálta ősi virágait a legelső jószágának. A czímos fiatal barom játékos ugrándozással lödült vezetle utca: itt-ott összetűzött, máshelyt összejött. Legtöbbsz gálált csínált a csomkasszaru Dári; így annak a tudatában, hogy ugrem igen ártóhat; minden szomszédját megdöfötte. Alig is tudta Gyuri eleget adauszítani Rongyost, a kajafülűt kivásti, aminek a beleragadt bogáncsnál, tüvásti örökké tépett, czafatos volt a bundája.

Mentek, megdögltek, ki a kis nádas irányba, ahol s homoru haljaltam még, mindentől buja gyep zöldét s a vadkősdőn túl néhány hatalmas tölgy állógadt, árnyas dőlőt kánálva a gulyának maga alatt s száraz esucesgalyaira hivatogva a vándor vadgalamb.

A tölgyektől két vagy háromszáz lépésnyire furesa alkotmányú látszott a pusztán. Egy görsegyer valami, ami mintha a föld felett

Konstatálhatjuk, hogy ez a két írat nem kieszindt dolgot, hanem a hangulat őszinte hatása alatt születtek meg, azokban tehát Darányi miniszter fényes erkölcsi elégtételt bír, szemben a „P. L.“ támadásával, melyről az ártó szándék elvitatni nem lehet. De ahelyett hogy ártóhatat volna, csak alkalmat szolgáltat arra, hogy a gazdáköntség bizalma Darányi miniszter mellett megnyitalkozzék.

Ez az akaratlanul provokált kis demonstráció méltan megillette a földművelésügyi minisztert, aki tevékenységének elismerését látja benne, de szükség ennek latbavetésére nem volt. Mint a párisi felküzösztő hiteles szövegéből kitűnik, a miniszter a mezőgazdasági eszmék diadalát üritette poharát; ez bizonyára nem olyan passzus, amelyet bármely politikai elv lételeményese is rekrimináló gúnyvála tehetne. Sőt, ha történetesen agrárszékéről esett volna szó abban a beszédben, ez sem volna talán olyan szörnyű bűn egy agrárszék földművelésügyi miniszter részéről, hogy szert vezekelnie kellene. Tudomásunk szerint ugyanis a gazdasáradalmi mozgalmakat utjában az agráriamus fejezte alatt szökték tárgyalni; ez a szó tehát nem elfordított, de helyes értelmezésében éppen azon jogosult gazdátörékek gyűjtő fogalmává vált, amely törékek végzetlájára néve a miniszter a gazdasáradalomnak csakis szolidárius lehet, mert hiszen a végzől a mezőgazdasági boldogulás. Oly előelő gyűlékezet előtt, ahol ez a kifejezés csakis nemesebb értelemben kezeltetik, a földművelésügyi miniszter agrárius felmelet fővel vallhatta volna magát igazriusnak is, amiként a kereskedelmi miniszter iparosnak valja magát annélkül, hogy ezen bárki is fennadnna.

De legyünk tisztában azzal, hogy a Darányinak impudát kifejezés pusztán támadási ürügy volt, a dolog lényege az, hogy

van egy kikk, amelynek a Darányi működése nem tetszik és ez elég erősnek éri magát arhat, hogy haszontalan, komolyan nem vehető ürügynek támaszkodva, a minisztert megrendítse állásában. Ebben az országban jól álljon a talpán meg a földművelésügyi miniszter is, habár tettkepessége és sikerei világra felül valók. Mennyire gyengébb otalom alatt állt állí vizonyok között egy gazdasztület vagy éppen egy-egy magóns, a kormányokat bukátó machinokciókkal szemben, azt könnyű elképzelni. Az öszzetartó, agilis ellenféllel szemben a magyar gazdasáradalom ugyancsak gyengén van szervezkedve s azok, kik sorompó lépnek érdekképviseletében, nehéz kenyeret esznek.

Kár volna elitikolni önmagunk előtt gyengességünket.

Remegve gondolunk rá, mikor sodorja el orralomásokról egy téko eredeti politikai vihar mezőgazdasági ártokan kipróbíthó híveit. Mert csak egy kormányvátozás kell s akkor a gazdaságpolitikai élethez új korszak kezdődhet, amelyet az élelemesebb fél saját színe csinál meg. A gazdasáradalom, amely a legnagyobb politikai hatalmat tartja kezében, döntő ütközésmélt nézőközt szerepel manapság s aktív szerephez legfeljebb akkor jut, ha a földművelési kormánykört történetesen kedve jön a munkát megosztani vele, mint ezt jelenleg Darányi teszi.

Jegyezzük fel a Darányi-ügy egyik intő tanúsága gyánat, hogy a gazdasáradalom tömörösebb szervezkedése híján a „mezőgazdasági eszmék diadalának“ állandó biztosítékát birni szokás fogjuk.

És most közöljük hiteles magkar fordításban a Darányi miniszter párisi pohárküzösztőjét elretentő példájával annak, milyen beszélés nem szabad mondan Magyarországi földművelésügyi miniszterének. A hiteles szöveg ez:

törésén, a tenyérnyi ablak mellett, egy illiputi „lakás“ volt berendezve. A deszkafal mindentől teleragasztva ócska divatképek; az ablak mellett kis tükör, a földi fész mezei virágból kötött bokréta borult, alatta pedig egy vizintészen felszőgezett, deszkadarabon töredezett fogó fésű látszott, meg néhány szines szalag. Atollenen egy pár szögrol babos kendő, meg tarka ködny csüngött le, okpéden felakasztva, hogy drapériának is bevált volna itt. A szőgletben, fész szőnából készített fekvőhelyen csücsült egy meztőlbaso léány s durva, ügyetlen öltésekkel próbálta öszzefércelni szétfelelt vizigónját.

Csoré Terka, a bojári csirképszásztor, a puszták rabmadara volt az.

Itt lenni kell, szabadon s látni folyvást a végelén kiságókat. Vágnyi valamerre messze, ahol az ég feléhaboz felbőj leszállni. Tündődni naposszát és várni az estét; a nagy fényesség után a nagy feketeségét. Teleképzeli a ryagvást a tündermével, az égy homályt bolonygó lelkekkel. Kérdezni titkán az elsurranó fesckét: meről jöttél? utána nézni a libegő pillének s szivdöbögve hívní: gyere vissza! ... Mosdani harmatnál, messze, közni hatájn napgyárad. Vágnyi minden után, ami ösmeretlen és nem érteni semmit sem ebből a nagy világból. Ebben égni his éjszakákon és borongva szenderegni verőfényes nappal. Álomban látni Agriguliy királyfít s piruva bujni el ébren a férszem tüzével.

Ebből áll Csoré Terka. Ez volt az élete a pusztai rabmadárnak, aki szabadon volt, mégis ide volt kötvé, ehhez a tyúkhoz.

libegne. A dőlőhab szeliden hullámzó áradást fölgyöppeltetel alja; attól a göré ház elvesztette a talajt maga alól s felemelkedett.

Az volt a csirke-rezidencia, a vándorló tyúkól, amit kerekében lehet találni a pusztán, egyik tarlóról a másikra, oda, ahol sok a szőcske, meg a kalászból kiveret mag.

Messzire is lehetett látni a sárga tarlón a sok fehér, mozgó pontot, ami körülírjolotta a csirkéket. Mindenik mozgó pont egy-egy lakója volt a különös rezidenciának. A bojári naggyasszony igy szerette a baromfít, főképhérnek; könnyebé akkor észrevenni a pusztáj gaz közt; nem ad annyi gondot a számontarítás.

Szép ösmi ryogás rézgett a tájékon. A kerekés tyúkól környéke esendes volt. Egy-egy fiatal kakasá erőkölödött néha, hogy jó munkadorok, de csak időtlen, rekedi nyiszorgás lett a próbálgatásból. Az ől aajtaja előtt heverő puli megszokta már az ilyen hangokat, let sem vette; pedig ha az öreg kohinkinai kakas kezdett el kurrogni, arra talpon volt mindjárt s vezetett csahalással rohant elő, kereste, meről készült lecsapni a hajt. Mert hogy az ilyen kurrogás veszedelmét jelent.

Az ől most úres volt. Azaz, hogy csirkéket egyetlen egyet sem lehetett volna felfedezni benne. Nem kívánta a pipi az árnyéket; pedig idebent kellemesen hívós volt; nagy kedvtelésére valáinké, aki e pillanatban maga lakta a nomád-tyúkástélyt.

A tyúkól mélyében túl a csirke-tilésnek szánt léceken s deszkákon, néhány bakarasznji

* Munkatársunk szerzőnek e hó folyamán megjelent új könyvéből.

Ugyanis Németországban, ahol már igen kiterjedt mérőkötvek etetik a melasszeval lovakkal, azt tapasztalták, hogy a kókka most sokkal ritkább, mert a melasszeval tartott lovak nem szenvednek szorulásban, a sertésre vonatkozólag pedig Mareker azt mondja, hogy a tözegmelasse oly egyenletes és jó mechanikai összetételű kölcsönöz a ganajnak, amintől különben csak a legjobb táplálással lehet elérni. Ugyanis abban a szerítésállásban, ahol tözegmelasse etetik, nyoma sincs annak a kellemetlen javasvárogásnak, mely jellemző a sertésürlekre, és pedig vagy azért nincs, mert a melasszeval tartott sertés belében nem történik javasverjedés, vagy mert a tözegmelasse megköti a ganaj szaganyagait.

A melassze használatát s elvetését okozó hatását tehát most már nem roháthatjuk föl valami nagy hibádnak, melyet kellő ügyelettel vagyunk arra, hogy az állatok csak annyit melasszeval kapjanak, amennyit az újabb tapasztalatok józan bizonyítottak s ha célzereslen elszívte etetjük azt. Egyébiránt ha megmaradunk is amellett, hogy ezek gyenge oldalai a melasszenak, másrészt meg oly előnyét ismerjük, mely emellett gyengébb búsnyán ellensúlyozza s használata bízást megromlott, vagy ha rozsdás szalmát vagy nagyon fás vagy sáros szénát kell etetnünk. Az ilyen takarmányból igen sok izéket hagynak az állatok ha magában kapják, míg ha vízzel főldött melasszeval locsoljuk le, akkor többnyire szivesen megeszik és még a jászott is tisztára kinyalják. Továbbá igen gyakran megtörténik az, hogy kevés szénát teremtett, hogy emiatt sok szalmát kell a marhával etetnünk, mely esetben ismét a melassze az, melyvel a szalmát igen izetlenné tudjuk a marha számára tenni. Végre nagyobb istállóban mindig akad néhány rossz evő s különösen olyan, mely négyen válogat a takarmány-

— Óda kell lennem vagy három esztendeig.

— Ojél! tán a világ se áll mindig.

— Nekem addig egészen meg is áll. Azt kérdeném, hogy irassak-e nekéd?

— Sz nem kérek én irlást.

— Majd elmondja az öreg Kutas, a gazda, ha akarod.

— Há én azt se bánom.

— De azt se bánod ugy-e, ha nem iratok.

— Minek bánanom?

A hójár beharapott a szábjába, nem szólt egy darabig. Nézte a leányt, aki közönyösen állott előtte s bontogatta a hajából a szep p/ross szalagot, hogy eltegye megint. Kell az máskorra is.

A kolompós betévedt valahogy a luczerna-táblára, ment az egész gulya utána. A hójár észrevette.

Rázott egyet a vállán, megfordult. Kereste a szemével Rongyost, hád segítene neki vízszaterrel a jószágot.

A szegény kuvaszt ott fektűd vagy tíz lépésnyire tőle a verébnek.

Ódament hozzá, megsimogatta. Aztán kigyenesedett.

Nem iratok ná, dünnögve indulóban, hanem aszondom, hogy kár vót a kutaméret.

Nemokára kurjogtatta terelte a gulyát a kórisórdó felé.

A pusztai rabmadár pedig elkezdte újra dudálni: Egyszer egy királyt mint gondolt magába' mint gondolt magába'.

ban. Ezek is szemlatomást abba hagynak finnyosságukkal, melyet melasszeval kapják a takarmányukban.

Ezerint tehát a melassze értékelésénél főleg három szempontra kell tekintettel lennünk, u. m.:

1. táptartalomára, mely mint kimutattuk, az árpa, az árpa s tengeri táptartalomnak fele a háromnegyede közé esik, de közelebb áll a többöhoz;

2. irdrejt táphatására, mely abban áll, hogy szlaktakarmányuk jobb kihasználására képesít, amennyiben t. i. az állatok a melasszeval lelocsolt szlaktakarmányból kevesebb izéket hagynak s így jobban értékesítik azt; végre

3. trágyaértékére, mely ha tisztán csak nitrogéntartalomára vagyunk is tekintettel, legalább egy korábbal becsülhető.

Hogyan miké hat a melassze a különféle állatokra, erről talán más alkalommal fogjuk megemlékezni, de már most is megfigyehetjük, hogy a tekintetben semmi hátrány nem terheli, mert a melassze igen jó ló-, marha- és sertéstakarmányknak bizonyul.

Csékó István.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Mindő kénpor használnak a szőlő lisztharmatbetegsége ellen.

Dr. L. F. R. a következő kérdést intéste a „Közlelet” szerkesztőjéhez:

Kérem sziveskedjenek velem közölni, hogy a Jadoo Company málföldyék (Sopronban) által hirdettet nyers termés ényor nyílenféle gyártmány s 13 kor. mm. áru — meletet loko Sopron — ajánlatát? Egy itteni régi cég kénvirágot ajánl loko Bpest 10 kor. és én inkább a régi ismert céget meletet választok, melyél évek hosszú során át melet ószokotésben vagyok.

A Jadoo Company frégértékhez Schuster Gyula igazg. által írt értesítés van kapesolva melyben meg van emlíve, hogy a kénpor még a peronospora ellen (!?) is használt.

A fenti cég által ajánlt. kénporos készlet (4 kor.-ért) mivóltáról kérnék felvilágosítást.

Már régen megállapított dolgot, hogy a lisztharmatgombák ellen legbiztosabb védekezést nyújt a kénpor. Ujabban ugyan másféle anyagokat is ajánlanak, mint jobbatázasít a peronospora de ezek értékükön megállapításra sem kellő számú tudományos kísérleteink, sem kellő tapasztalataink nincsenek, miert is minden értemes gazda ma nagyban csakis kénpor használ s az egyéb anyagokkal legelőbb kisinyben kísérletezik.

Kénpor nével sok mindenféle gyártmány kerül forgalomba.

Sokig hatása és értéke elsősorban attól függ, hogy az áruban mennyi a tiszta kén s másodszor, hogy milyen finoman van osztolva?

E tekintetben általában a legkevesebb kifogás tehető a forgalomba kerülő ilyen kénvirágot (Flores sulfuris) ellen, mely nagyon kevés tisztalanságot (leginkább arzént) szokott tartalmazni s a melynek finomsága is nagyon megfelelő.

Sokig a kénvirágot tekintették legjobb védekezési anyagnak. Nagyon ajánlható az most is, de néhány év óta mint ennél is jobbat ajánlják a finomra őrlött kénak (Farina sulfuris) azért, mert ennek szemecskéi szlogotésa (a kénvirágot gombócsok) s e miatt jobban tapadnak a lombzatra. Ez az egyedül jó tulajdonsága a finomra őrlött kénaknak a kénvirágot szemében, ami miatt azonban csakis akkor adhatunk előnyt neki, ha az őrlött kén tiszta és csakugyan finomra van őrlve. A jó szicíliai és római kénpor 97—99% ként tartalmaz. Hogy elég tiszta-e az őrlött kén? azt

a vegyvizsgálat állapítja meg, miert is, ha valami métermérszámzásra van is kén, ne mulassza el az árát veszni megköveteltéi állomások mérőállgátalásánál is inkább, mert nemcsak a hatás függ a tisztaságtól, hanem az árnak is a tisztasággal kell arányban lennie. A finomság meghatározását kiki maga is elvégezheti egy egyszerű eszközzel, a *Chancel-féle sulfurméterrel*, a mely eszköz s a vele való bándsmérolás le van írva a „Közlelet” nével 57. számban. A szőlő lisztharmatbetegsége című számú cikkben.

A mi a kénvirágot nyers kénporpórt illeti, a Jadoo Company bemelékelt nyomtatványa szerint ez az áru csak 45% ként tartalmaz s így egy a kénvirág, valamint a finomra őrlött kénpor má árval szemben drága a hatása is esékélyeb lesz ezéknél. De hogy a szabonyon nyers kénpornak is lesz hatása a lisztharmat ellen, azt tagadni nemlehet. Hatást azonban csak attól a 45% tiszta kénlől várhatni.

A kérésatlóvó beklide a Jadoo Company által kiadott: „A szőlőbetegség (Oidium) leküzdése” című nyomtatott ismertetést. Ebben szöszsírni a következők olvashatók:

„A monokultúr után őrsített és melegen ajánlom minden szőlőbirtokosnak az őrlött nyerskénporpórt használatát mint legjobb és kipróbált őrszert Oidium és Peronospora ellen s így árvalt esékély áldozatlalt telenek fér meg fogadtó elhárítani.”

Nem fér meg e lap irlával az, hogy valamely megnevezett cégtől üzletelt kisinyes dolgok miatt talán más cégek előnyére rontunk. Azért azt sem tesszük, hogy óvjuk a közönséget attól, hogy a hirdettet nyerskénporpórt használja a lisztharmat ellen. Nem óvjuk azért, mert gyanú is hiszszük, hogy e betegség ellen lesz hatása. Már most az a gazda dolga, hogy számláson s mondjuk, próbáljon. Ó lássa mikor jár jobban, ha kénvirággal és finomra őrlött tiszta kénmel védekezik vagy akkor, ha a hirdettet nyers kénporpórt használja.

De a kőző érdekekben az ellen már határozottan fél kell emelnünk szavunkat, hogy a nyers kénpor olyan univarsalis szerkesztés hárdatesék, mely egy csapásra megvéd a lisztharmat és a peronospora ellen.

Nincs a nyers kénpor név által forgalombahozott áruban semmi olyan anyag ami a peronosporos gombának kárteköny megre lenne mitől a fenti árut forgalombahozó cég maga állít ki bizonyítványt akkor, a midőn árújának elemzését lenyomatja. Ez az elemzés szöszsírni a következőké hangzik:

Vegyelemezés.)

Altavilla-Irpiná kénbányából származó ársány Zamparr mérnök úr megbízásából Votava Irpinai kénbányánál a következő alkatrészek lettek megállapítva:

Kén	45—50%
Mészny-szénlet (Calcium carbonat)	30—35%
Készeny-szénlet (Magnesium carbonat)	820%
Mészny-szénlet (Calcium sulfat)	580%
Készeny-kénasav (Magnesium sulfat)	900%
Készeny-kovat (Magnesium silicat)	170%
Timany-kovat (Aluminium silicat)	230%
Mészny-kovat (Calcium silicat)	980%
Kénvas	050%
Víz	120%
Üdék és elpárolgás	230%

100—100%

Hogy melyik itt az alkatrész a mely a peronosporabetegek ellen megvőna? azt én nem tudom kitalálni s nehezen tudja azt is a cég is megmutatni, mely a fenti merész állítás nyomtatásban becselítja világgá.

*) Megjegyezzük, hogy az elemzési mutató kimutatásában használt nyakatekelt „magyarnak” gondolt kifejezések teljesen értelemtőlkülek. Any nyitól és megfogalmazásánál is a legelőbb megélt kívánni, hogyha maga nem tud magyarul a német elemzésnél legalább magyarul tud szakemberrel fordulása le. Vagy a fenti ípen azt akarja a cég, hogy az közvélelő mind ártételekbenek helyettesítse. Szerk.

Hála Istennek ma már eljutottunk annyira, hogy gazdáink a szűz peronosporja betegsége ellen általában rózgyóvízzel védekeznek.

Csábító azonban ez a biztatás, hogy oloszserrel egyszerre lehet védekezni a nyers kénnyel egyaránt, és a lisztharmat mint a peronospora ellen.

De maradjanak meg csak gazdáink a peronosporja elleni küzdelemben a régi kipróbált szerekek, a rózgyóvízkel a különösen ne tántorodjanak el akkor, mikor ilyen sokat ígérő, de komoly megfontolással annyira súlyosnúlten állítással csábítgatják. A szűz peronosporja kemény ellenség, ilyenekkel szemben csak egyszer is kiadni a régi kipróbált feyvert: veszedelmét hozhat a gazdára.

A kérdéset kémporozót nem ismerjük.

M. Gy.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatíróst: Dr. Hatyra Ferenc.

Borjúk itatása sterilizált tejjel.

(Fgyaltatás fölött kérdése.)

A természetes szoptatás helyettesítése a tej itatásával, illetőleg a mesterséges szoptatással ugyan idő óta mindjohogy foglalkoztatja a gazdáköröket. A tej racionális kezelésével kapcsolatban először lép a lefőltözött tej helyes értékesítésének kérdése és ennek legalkalmasság módjait kinálhöz ezen teinek megételese fiatal állatokkal, borjúkkal és malacokkal. Másfelől a gümökör elleni védekezés közben sokszor megemlíti a gümökör közt tartott tehének borjait egészen tehének helyett mesterségesen felnevelni.

Hogy szűz állatok ilyen mesterséges uton jó felnevelhetők, azt eléggé bizonyítják a külföldi példák, hol a felnevelésnek ez a módja nagyon el van terjedve és a legjobb eredményekre vezet. Ha mégis nálunk ezidő szemben általában bizonyos tartózkodás tapasztalható s ha nevezetesen arra szokás hivatkozni, hogy a mesterséges itatás mellett a borjúk jó része megbetegszik, úgy részük el is hull, úgy épen a külföldi példákra való tekintettel kétségtelen, hogy a nálunk eddig több helyen ezzel az eljárással elért kevéssé kedvező eredményeknek ez az oka, annak meg nem felelő végrehajtásában rejlik.

A mesterséges felnevelés közben általában gondot kell fordítani arra, hogy a borjú a tejet a korának megfelelő adagokban és a test méretéhez megfelelően kapja, a legnagyobb fontossággal azonban az egész eljárás közben a legkruptulább tisztaság tartása. Épen ennek az utolsó körülménynek nem kellő mellátása az oka legtöbbször annak, hogy a tejjel italtatott borjúk hamarosan kapnak, mely aután visszatartja őket a fejlődésben vagy elhullásukat is vonja maga után. Ugyanis a fiatal állat gyomrában kerülő tej betegségeket vagy erjedést okozó gombákat tartalmaz, akkor burutot okoz, melyet a későbbi tejadagok folyton fenntartanak, sőt fokoznak.

Ére eddigleg tisztá tejjel beszenyeződötték a fejés közben, ha a tejő felületé, a fejő egyén vagy az edény nem tiszta, majd később, ha a tej eltarítására szolgáló edények tisztátalanok. A tejjelzés közben természetesen betegségeket okozó mikroorganizmusok is juthatnak a tebbe, úgy az emterek kezéről mint az itató látaljáról vagy az edények mosására használt vízből, ha az előzetesen nem volt tiszta. Ezen mikroorganizmusok között lehet a tuberkulózis bacillus is, mely gümökörök tenyésztésében az istállóban mindenfélre nagy mennyiségben el lehet terjednie.

De a tej már eddigleg is fertőzve lehet betegségeket okozó bakteriumokkal, ha a tejet addó tehen valamely fertőzött betegségen szenved. Ezen betegségeket sorban különösen fontos

a tuberkulózis, melyről ismeretes, hogy a leggyakrabban megfertőzhető magát, a mión a tej esetleg rendkívül sok gümökör-bacillussal tartalmaz, addó némelykor a nélkül is, hogy a tej megbetegedését külső vizsgálatnál biztosan megjeltené állapítani. Az ilyen tej hosszabbban élveze megfertőzi a vele táplálkozó embert vagy állatot, amennyiben pedig nem tuberkulózis tiszta tejjel keveredik össze, az egész tejminőségét veszedelmessé teszi.

Tekintettel tehát arra, hogy a tej már eddigleg fertőzve lehet, de utólagosan is szennyeződhetik és hogy a tejjel foglalt gümökör általában ártalmatlansá tethetik azt, teljesen indokolt az a követelmény, hogy fiatal állatok felnevelése csakis olyan tej használatával járjon, mely közvetlenül az itatás előtt nemalán ártalmas tulajdonságú meg lett fosztva. Erre a legalkalmasabb mód az, hogy a tejet a megfelelő hőfokra felmelegítjük, azt közvetlenül követelőleg a test melegére lehűtjük és azután azonnal megitatjuk.

Kérdés azonban, melyek az a hőfok, mely a tejjel esetleg foglalt hasadó gombákat elöl, a nélkül, hogy a tejet minőségét megváltoztassa.

A megételest általában nagy szerepet játszik a tejjelzésnél nemcsak ebből a szempontból, hanem abból a célból is, hogy a tej jobban eltartható legyen, a minnek különösen a tejjel nagyobb távolságra való szállítása esetén van nagy fontossága. Különösen ez utóbbi cél szemmel tartásával történő sokféle kísérletek annak a kidrtése végett, hogy minő fokra és mennyi ideig tartó megételest kell a tejet teljesen sterilvé vagy pedig rövidebb-hosszabb ideig eltarthatóvá tenni. A kísérletek eredményei kimutatták, hogy a tökéletes sterilizálásra 110—115°C.-nak negyed-órát tartó behatása szükséges ugyan, hogy azonban a tej nagyobb eltarthatósága már jóval alacsonyabb hőfokokra való megételesttel is elérhető és utóbbi tekintetben főleg az a. n. *pasztörizálás*, felmelegítés alkalmas készülékekben 68—69°C.-ra, ért el a gyakorlatban nagy elterjedést, mint olyan eljárás, mely ha nem is elegendő az abszolút sterilizálásra, de mégis a tej eltarthatóságát jelentősen növeli. Ezen kísérletek felmelegítés is elegendő ugyan, hogy a lefőltözött bakteriumok előlérese; a spórák életben maradhatalnak ugyan, amny azonban ezek kicsíráznak, addig a tej változatlan marad, maga a spórák kicsírázása és kö-telekményesen a tej megromlása pedig annál később következik be, minél kevésbé kedvező a viszonyok erre a csírázásra (pl. a tej hővis helyen tartása). Önkényű ártatott, hogy olyan gombák, melyek spórák nem képeznek, a pasztörizálás közben véglegesen elpusztulnak.

Azok között a betegségeket okozó bakteriumok között, melyek alkalimlag a tejjel ártalmatlansá tethetik, legfontosabb a tuberkulózis bacillus és azért körülre érdekel az a kérdés, hogy hogyan viselkedik ez a bakterium a felmelegítéssel szemben?

Mintán a tuberkulózis bacillus a nem képez spórákat, melyt eleve fel volt tethető, hogy előlérese aránylag alacsonyabb hőfokok elégtségére is ide vonatkozó kísérletek ezt a fölvetést tnyelg be is igazolták. Ezek szerint ugyanis ezeket a bacillusokat a tejjel ellen:

55° C. meleg	4 óra alatt
60° C.	" " " "
65° C.	" " " "
70° C.	15 perc "
80° C.	" " " "
90° C.	" " " "
95° C.	5 " " "

Használt eredményre vezettek *Bitter* kísérletei is, ő ugyanis a tejet a tuberkulózis bacillusával erősen fertőzött, majd különböző hosszú ideig 68—69°-ra felmelegítette és azután a betegség iránt nagyon fogékony tengeti malacok hasztáregre feskendette. E

közben kiderült, hogy olyan tej, mely előzetes felmelegítés nélkül kísérlet állatokot megbetegítette, 68—69°-ra 20 percen keresztül történt felmelegítés után nem volt többé ártalmas.

Ezek szerint a legalább 20 percig való pasztörizálás a gümökör bacillusával esetleg fölirtott tejjel ártalmatlansá teszi (ugyanaz áll a hasztús bacillusával szennyezett teje nézve is). Figyelmet érdemel egyirtant még az a körülmény, hogy a tej annál könnyebben sterilizálható, minél tisztább volt, vagy minél kevéssé bakteriumot tartalmazott megételező. A tejjel lehetőleg tiszta kezelte tehát még akkor is nagyon szükséges, ha annak utólagos pasztörizálása van terve vére.

Dániában törvény írja elő, hogy lefőltözött tejet, illetőleg tejsavót csak 80°-ra történt felmelegítés után szabad forgalomba hozni, mely eljárás a mondottak szerint teljes védelmet nyújt a gümökörös tejjel való fertőzés szemben és a gyakorlatban azért is igen czélserző, mert az említett fokra való felmelegítés megéltőrtő utólagosan kémiai vizsgálattal ellenőrizhető. A tejjel ilyen felmelegítése Dániában nagyon el van terjedve a tejjeltermelők között, akik azt annál szivesebben veszik igénybe, mert az ilyen tejjel, illetőleg tejsavóval előállított jóval jobban eltartható és állítólag jobb ízű is.

Nagyon kívánatos volna, hogy ez az eljárás nálunk is meghonosodna, nehogy a tej mellékterméneinek borjúkkal és malacokkal való etetése az említett elővigyázat nélkül a gümökört, úgy amint azt külföldön ismételt tapasztalatok is állatok között nagy mértékben elterjeszve. A lefőltözött tej, illetőleg a tejsavó etetése közben az elővigyázat annál indokoltabb, mert kísérletileg beigazolt volt, hogy a bakteriumok főleg a centrifugálás alkalmával a tejsavó részében maradnak meg, különösen nagy számban pedig a gép dobjainak belső oldalához tapadó lepedékekben gyűlnek össze, melyet szintén a jó tejjel szokás keverni. —y—

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

295. kérdés. A mohar mely földet kíván s mi vethető utána? Mikor vetendő, mennyi magot kell, hoidánknt s mennyi a hozam magtermelés czélból és takarmánynak? K. F.

296. kérdés. Minthogy ez évben takarmánypám nagyrésze nem sikerült, tarlófapó óhanátok vetni, buzartalóban. Le volnék kötelezve, ha következőkore felvilágosított kapnának.

A tarlórepa elvetése után kíván-e a mely mivelőz? Elvetendő a kapuzsákban s mennyi ideig körülbelül? Teheneket s hizomárhakkal etethető-e viszonyitva a takarmányrépához, mely mennyiségben nyújtandó az? S. A.

297. kérdés. Régi disznóturások legelőit, melyet az őríz évtizedeken át szeld hullámmoss öblögettek, lehet-e régtalval simábrúba egyenliten? Ezen hullámdombokba belésked-e a régtalva, vagy keresztül sziklik rajta? A talaj agyagos nehéz vályogtalaj. Kínél és mily árban kapható nehéz érégtalva? K. F.

298. kérdés. Október 1-től június 1-ig számaföldet állati padlászón, amelynél alja ökriszalmából, a buzta hektóterenként mennyit bír beszárítani, vagyis 77 gmosm buzta 75 köb lehet-e? E. E.

299. kérdés. 1. Budapesten 8—10 drb tehenet Mező-Telegre felavda, lehet-e-e mely eljárás mellett mint vezénylőstatokat kedvezményesen fuvarjdi mellé szállítani? 2. Kell-e ezírtant kérelmet beadni és mikor? 3. Elve

nyújtandó-e be a kérény vagy csak a szállási alkalmaival? 4. Mibe jön a szállási íg, ha a tehének átlag 400 gmosnak lesznek?

K. S.

300. kérdés. A nyulazsuka kedvező viszonyok között hány évig használható, évenként hányszor használható és az ősz lejelletés nem hat-e hátrányosan tartósságára?

A Kiserleti Közlöny egyik számában azt olvastam, hogy csak bírkával értékesíthető. Eddigi tapasztalásom szerint a lovak nem eszik, de a szarvasmarha zöldségen úgy mint szárított állapotban igen jól eszi.

Sz. Gy.

301. kérdés. Egy tábla buzsa bükkyön után buzát szándékozom vetni. Éle amennyiben földem kissé használt állapotban van, zöldtrágyával javítani szeretném, vagyis a buzahozatom emelni óhajtván, tisztelőtel kérném, nem lenne-e késő és alkalmas lenne-e most amíg labo alsó zabosbükkyönre nagyvelőre eszibeurt (Spergula Maxima) vetni, — az azt annak idején felszántani? Nem alkalmasnak lenne-e a bükkyőn leszápadt után földemet felszántani, a eszibeurt elvetni?

Sch. E.

302. kérdés. Császéri-é a gyökérfélék, nevezetesen petrezselyem, sárgarépa, pasztinák, zeller ősi vetése s ha igen, mikor kell azokat vetni? Megjegyzem, hogy azok az ezévbén „sékely tengeri” által elfoglalt helyre valónak elvetendő s a tengeri augusztus végén, illetve szeptember elején kerülhet le, amídon is a földet esetleg megtrágyálni 30—35 cm. mélyen megforgatván. Lehető-e őszit vetni mellett nagyobb hozamra kilátásom, mint tavaszi mellett? Nem kell-e a talajt tőle polyva, avagy apró trágyával beteríteni?

E. Gy.

303. kérdés. Minthogy tudomásom van róla, hogy az ugynevezett kopasz buzát a Dunántúlon, főleg Somogyegységben és a rozsdának nagyon ellenálló féléseit termesz- tük kérjük gazdálainkat, kiknek e részben tapasztalataink vannak, az őszit használni közölni, egyuttal azt is, vajjon ezen buzaféleség az Alföldön és a Bácsánban jól sikerrel termesztelék-e és ha igen, hol és esetleg hol volna ennek vetőmagja beszerezhető? Á. A.

304. kérdés. Én az uszárntánzt mindég 15—20 cm. mélyésgre szoktam végeztetni, a többi has 6 ókról kell is egy ekébe fogni, a többi szántást azután csak jászva végezm 2 ókról is.

Egy kártársam egész más nézetén van. O az uszárntást csakéylen, a forgatást egy kissé mélyebben, a vetés alá való szántást legmélyebben végezteti. Kérek erre nézve felvilágosítást, melyik uszárntási mód helyesebb?

S. M.

Felület.

A mohar természetese. (Felelet a 295. sz. kérdésre.) A mohar a humozus homok- és közép-közt talajokat jászti, az igen kődtit agyagtalajjal nem érzi jól magát. Tavaszszól hívíz cm. sávólávra vetik, apró magjából 18—24 kg. szükséges kat. holdankint; a vetőmaggal takarékosodni nem célszerű, mert fejlődése kezdetén a gyökereken elnyelhető s ez ellen legjobban a sűn vetéssel védekezhetünk. Ha szertesörökkel borított bugajra megjelenik, használható, ha a készissal kékünk a szár-igen megkeményedik és sokáé reszít takarmány értékből. Szénatermése 20—30 q. között ingadozik

kat. holdankint és hítlő 10 takarmány. Magnk készletén 24 cm. sávólávra vetni és egyszer megkapálni, így gommentes, szépen kifejeződt magot nyerünk, kat. holdankint 4—6 mímzást. Kétevetnél idősebb mag csírázóképességgel élvesztette, ezért a magot csírázóképességre megvértel előtt tanácsos valamely magvizsgáló állomáson megvizsgáltatni. Szoktán utána buzát is vetni, de jobb tavaszi kalászt, mert a földet igen kiszárítja, így a buzának nem a legjobb előveteménye.

Tarlórépa természetese és takarmányoza. (Felelet a 296. számú kérdésre.) Ha a buzát utána a tarlórépát, a buzalelérte után a tarló azonnal felszántandó s fogóalás után a mag elvetendő. Apró magját 50—60 cm. sávólávósgára vetik s kat. holdanként 2—3 kg. vetőmag elegendő. Vetés után beengerezni kell a kikelés előidézésé czéljából. Kikelés után teljesen azonos állapotú kíván amit a cukor-, vagy takarmányrépa; a sorokban 20—25 emre hagyjuk meg. Fejlődéséhez sok nedvességet kíván, éven ezért nálunk igen ritkán sikerül. Takarmányértéke nincs olyan, mint a takarmányrépa, nem is szabad belőle unnyit elvetni, 1000 g. előtárra tehéneknek 20 kg. bíkának 30 kg. adható. Tehénekkel többet etetre, a tej igen jó lesz és csipős ízt kap. Eltárást is bajosabb mint a takarmányrépát, január elejéig fel kell etetni, lehetőleg későn szedetni s aprób kupaczkoka rakatni. Tarlóba vetni 120—130 q. termés kat. holdankint nagyon jónak mondható.

Régi legelő elvezénytetése. (Felelet a 297. sz. kérdésre.) A rétyalu sikeres alkalmazása attól függ, hogy mennyire hullámos a kérdéses talaj, ha $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ méter átmérővel és $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ méter magassággal bír kiemelkedések vannak rajta, a rétyalu iméltel jérazás és alapos megterheléssel megfelelő munkát végez. Ha a felület igen hullámos, az előránzás a földbevetéssel igénybevételel végezhető, a használati utasítást megadja hozzá az illető géptárs. Így a rétyalu, mint a földaló palást megcserezehető Kühne Ede géptársrónál Mosonban, vagy bármely más mezőgazdasági géptársrónál.

A buzsa beszáradása szalmaforrás padlason. (Felelet a 298. sz. kérdésre.) Ára nézve, hogy a kérdéses padlason a buzsa mennyit bír beszáradni, a viszonyok közelebb ismerete nélkül nehéz határozott feleletet adni is, az a padlás nincs jól elszigetelve az istálló levegőtől, vagyis ha az csupán szűk-ségből használati magtárnak s eredetileg nem ennek készült, a buzsa beszáradására nem igen alkalmas, mert az istálló gőzei átcsóhatnak az elválasztó padlalon s ez esetben a beszáradásról szó sem lehet, vagyis 7—7 kgmos buzából nem lesz 75 kg., hanem marad az 77 kilós.

R. I.

Tenyészállatok kedvezményes szállítása. (Felelet a 299. kérdésre.) I. Ha kérdéstevő a budapesti marhaszármát tenyésztelket veszi és szakot Mező-Telgedre óhajtja reszton elszállítani, úgy a szállítási költségeknél kedvezményt érhet el a m. kir. földmívelésügyi miniszterium által a tenyészállatok részére kiadott tenyészállatoknak kedvezményes szállítási jászosa igazolvány” alapján.

2. Ezen igazolványt — amennyiben kérdéstevő igazolja, hogy lenyleg tenyészállatok szállítására veszi igénybe — megkap-hatja az illetékes budapesti kerület nagy. kir. állattenyésztési felügyelő-géné. Jenleleg felügyelő: Berzevics Zsigmond, káskl Bpest, II. Pó utca 75.

3. Miután ezen igazolványt az állatok fölírásuka alkalmával, a vasuti állomás teheráruosztánzárdánál kell benyújtani, tanácsos lesz az iránt akár irásban (levélben), akár szóval a teheráruosztánzárdánál megkérdezni felügyelő urunk újékorán körleveléim.

4. A szállítási költség felől pontosan csak az illetékes vasutólomás fogja kérdést-

tevőt felvilágosítani. Ubaigazításul azonban a következőket közölhetem.

Egy 15 négyzetméter rakaterületű vasuti kocsiha — a főnállós szabályok szerint (1898. évi 20301. számú földm. min. rendelet, közölve a 175. számú Állategészségügyi Értéslési úv) berakható: Sovány, kisebbtestű marhákból 13 darab. Félhízott, közepetestű marhákból 10 „ Teljesen híztot, nagytestű marhákból 8

Így — hogy kérdéstevő hány darab marhát rakhat be egy kocsiha, az vasuti kocsi rakaterületének nagyságától és az állatok termelétől függ.

Egy vasuti kocsiarakomány szarvasmarha szállítása belcélúrl a mellékelt költségköl (szakított) vizsgálat, kocsifertőtlenítés, hajcsárdíj stb.) Budapesti Mező-Telgedre körülbél 80 koronába.

Az említett igazolvány vasutókilométerenkint 3 16 fillér szállítási kedvezmény élvezetere jogosít. Egy darab tehén szállítási költsége tehát 6—8 korona körül fog mozogni.

Dornar.

Nyulazsuka termesése és takarmányoza. (Felelet a 300. sz. kérdésre.) Kedvező viszonyok között a nyulazsuka 3—4 évig kitart, az első 2 évben rendszeren megkaszálható és azután legelőtleníti. Évenként egy kaszálást ad, mely után ha kiszáradásig már elég erőteljes, legelőtlenít, legelőszénrűben szarvasmarhával, mert bírka igen jól használható, a mi a sarjadzóképeséggnek ártalmára van. A bol tisztán vetik, 2 évvel tovább nem hagyják meg, mert legelőtlenítés a legjobban hasznosítható. Legelőtlenítés czéljából tanácsos kevéreken vetni annak perjével, ára rozsnakál, vörös és jubcsenkesszel stb., így 5—6 évig is igen jól legelteti az. A legelőtlenítés tanácsos a hó leestéig folytatni, legjobb október közepén elhagyni, így a legelőtlenítés nincs ártalmára tartósságának, különösen, ha késő őszszel és korán tavasszal jól megfogozálják. „A Kiserleti Közlönynek”-ben nem az van róla írva, hogy csak bírkával értékesíthető, hanem első sorban ezélt, de a szarvasmarháknak is igen jól használható. A legelőtlenítés hasznát betássa nem lévén, mint a léheró és lucernának különösen növendék állatok számára igen egészséges, természeteszerű takarmányt szolgáltat.

R. I.

Zöldtrágya buzsa alá. (Felelet a 301. sz. kérdésre.) A buzahozatom zöldtrágyázással nem fokozhatja, mert a zöldtrágyázással elősegíti a buzsa megdőlését; ezenkívül, minthogy az így későn vetett zöldtrágya növény csak pár héttel a buzsa vetése előtt szántható alá, könnyen megtörténik, hogy a talaj úreges marad s ott a buzsa nagy része a tél folyamán kifagy. A eszibeurt különben nem alkalmas zöldtrágyánövénnyé, mert 80—85% szárazanyag tartalommal rendelkező, szárazság teremtés már nagyon károsan befolyásol s ilyen késői vetésnél ennyi aligha teremne. A eszibeurt nem is nitrogénigényű növény, ezért zöldtrágyázásra nem jól megfelelő, mint valamely pillangós virágú takarmány növény. Talaj-igénye is figyelembe veendő minthogy csak a könnyebb talajon hozhatók meg a legelőtlenítés jászosa. A közölt talajon nem jól jászok. Bészemről a jelen esetben mitrágya alkalmazásával próbáltnam emelni a buzsa hozamát s kat. holdanként 120 kg. 16%-os szuperfoszfátot ajánlok alkalmazni, vetőszántalást elől szóva azt el.

Gyökéres növények íszal vetése. (Felelet a 302. sz. kérdésre.) A felsorolt növények közül: a murok (sárga) répa és pasztinák természetnek szántóföldi veteményként a petrezselyem és zeller nagyon kivételesen, minthogy utóbbiak kizárólag csak emberi táplálékul szolgálnak, a morokrépa és pasztinák pedig első sorban mint állati takarmányok jónnek figyelembe a szántóföldi termesztés. Sem a murokrépa, sem a pasztinák íszal vetése nem ajánlható, mert igaz ugyan, hogy őszszel vetve

elégly megerősödnek a hideg idő behátlitig és a telet betakarás nélkül jól kiállják, tavaszszal pedig igen gyorsan fejlődésnek indulnak; a gyorsabb fejlődésnek azonban nem a nagyobb terméshozam lesz a következménye, hanem a nagyobb mérvű felmagzás, ami a tavaszszal vetett murepörzse és pasztránkái is megtehető gyakori és ezen hajlandóság az őszi vetés után sokkal erőteljesebben mutatkozik, mint ahogy a felmagzás előidőze külön okok ezek között az időjárásban mutatkozó hirtelen átmenetek — a korai fejlődési répkára mindig nagyobb mértékben hatnak így a felmagzott répa mennyisége túlhaladja az őszi vetés után várható létszámot, ezért az őszi vetést nem tanácsos halasztani.

Kopasz buza termesztése. (Földel. a 303. kérdésre.) A kopasz vagy csupasz buza állítólag a rozsnak és a megdőlésnek jobban ellenáll, mint a közönséges magyar (szakkálás) buza. Ezem tulajdonsága miatt terjed a Dunán túl és a Felvidéken. Hogy az Alföldön célszerű volna-e termesztése vagy nem, azt csak természetis kísérlet alapján lehetne biztosan megállapítani; tudomást szívesen az Alföldön a csupasz buzát nem termelik és ennek okát akként magyarázhatják meg hogy hosszabb tenyészidővel bír, mint a mi közönséges magyar buzánk és így a hűtésnek, megszorulásnak nagyobb mértékben van kitéve. A csupasz buza márszert az Alföldön csakhamar átvaltozik szakkálás buzává s a mily gyorsan megy át történik ez az átvaltozás, oly mértékben sajátjára lesznek az alföldi közönséges szakkálás buza jellegzetes tulajdonságai, míg a régi tulajdonságok ezen arányban — a megváltozott éghajlati viszonyok következtében — elvesznek. A csupasz buza vékonyag megsze-
rezteti Koprivnán, Olúcska Gézándi, Pamukon u. p. Somogyvári Géza József Föld-
birtokosán, a lábodi uradalomnál u. p. Lábod, Somogy megye és a magyar mezőgazdák szövetkezeténél.

Hízóállatok értékesítésének időszakai.

Néhány év óta folytonos a panasz az általános rossz üzletmenet miatt, az üzleti pangás, a pénzülemezés nemcsak fölfelé veti sugár-
rait, de az „alsó tizezer” is nyomja. Az ország alapkövének — az ostermelő gazdának — üres erszényét megéri a vidék s az ország szíve — a csillag fövőre is.

Állattenyésztésünk igazdátalannul óriási arányokban fejlődött s minőségileg is sokat javult az utolsó évtizedben, mióta a földművelésügyi kormányzat állattenyésztési szakosztálya kezdette meg hatalmas és eredményes működését. Házállattink tenyésztésében elértük a művelt nyugat „gondolkodó” és az új Amerika jelentősen gazdálk, de állataink megfelelő értékesítésében még nagyon hátra maradtunk.

Hízóállataink értékesítésének kérdése nincs megoldva és el nem tagadható, hogy válság-
küzd. Sok üdvs eszme keresztülteltele volna szükséges, hogy ezen a téren is elérjük a nyugati államok kitünően szervezkedett tenyész-
őit, kik hízati állatainknak megfelelő meglé-
ségeit s piacot teremtenek. Márszert így az is, hogy nemcsak az eladók, a gazdák áll az így megoldása, mert a honnét javulást várhatnak, csak a vevők, a kereskedők, mászó-
koc, hentesek maguk is érzik az idők mostohaságát és jobb időt előveteltek várják. Mert nemcsak a gazdák panaszokodnak, de a mászó-
koc s hentesek is. Az élelmiszer ára is nagy az elégedetlenség — azt állítják, hogy az ő iparuk még nem jáltak mostohább idő-
k, mint manapság. Üzleti költségük, terhek nagyobbodik, üzleti forgalmuk pedig kisebbedik. A fővárosi iparosok a drágá házber, nagy adó, magas üzemköltség s sok más egyéb kiadá-

sik mellett évről-évre gyengébb üzleti nyereséggel kénytelenek — mint állítják — megelégedni és a jelenlegi pénzviszonyok között nem is várnak valami nagy javulást.

Az általános üzleti pangás mellett a vendéglők, kocsmárosok, a kereskedők s más iparosok takarékoskodnak, a munkás-
osztály gyengébb kereskedése mellett kiadásait az élelmiszer is ösztönözi, az őr üzletileg pedig a nagyobb fényezés és szőlfé más egyéb kiadások mellett, háztartászt rendezi be székebb viszonyokra s így mindig oda lyukad ki a dolog, hogy a lakosság élelmé-
zeszabaddik és a husfogasztás csökken. Budapestten is ugyanezen állapot áll be, mint márszert, Berlin város más nagy városoknál, hogy a lakosság szaporodása folytán az éven-
kint elfogyasztott husmennyiség növekedik ugyan, de nem tart lépést a lélekezaparodás arányával, az röviden: az elfogyasztott husmennyiség egy-egy lakosra (lélekre) eső mennyisége a multhoz képest kevesebbedt. Nagyon helyesen érvel az így, hogy egy ország gazdasági fejlődésének főjelzője — az ott elfogyasztott hus mennyisége.)

Ha igen sokban igazat is kell adnunk ezen tétel helyességének, úgy mégsem lehet a husfogasztás csökkenését tisztán a népesség szegényedésének rovására írunk. Többen nem nézik az ügyeket ilyen sötéten s azt, hogy nagyobb városok husfogasztásának mennyisége nem tart lépést a lakosság növekedésével, annak vélt betudni, hogy a népesség s szarvasmarha-, juh- és sertéshusfogasztást elvárja, és az olcsóbb lóhust, baromfit, vad-
hust, halakat és kenyérmérményeket korajól jól jobban, mert ezekhez időnkint olcsóbban jut, tehát délemérésre kevesebbet köllhet.

De Keleti országok husfogasztásának közelméleltetés tudományos fiziológiai alapon foglalkozott, közrebocsjított adataival szintén az előbbi tétel helyességét látszik igazolni, mert érdekes könyvének adataiból világosan kitűnik, hogy az ország egyes vidékein a lakosság husfogasztásának mennyisége szorosan összefügg a népesség vagyonsági állapotaival.

A husfogasztás aránya tehát amit a vevőknek, épúgy az eladókak — tehát a tenyész-
tőknek — is igen lényeges kérdés, mert nagyobb arányban husfogasztásnál az állóállatok iránti kereslet s a forgalom élénkül, a vásárló magasabb árakat kénytelen fizetni, a gazda tehát a hangulathoz „halmozkodik, állatait több árral értékesítheti és mint kereskedő mondják, ezáltal is megtérülje számitását.

Ezzal nem taglaljuk azon kérdést, hogy az állóállatok értékesítésének viszonyait a befogyasztáson kívül, még milyen körülmények befolyásolják. Azok, kik ezen ügyről foglalkoznak, tudják azt, hogy az állattenyésztés mérlege is nagyon érdekes. Egy fővárosi köztudós, aki a német pénzügyminiszter és a transzilván háború kitörése következtében az exportállomások akár csak időleges elzárkózása, egy rossz tengeri- vagy burgonyatermes, egy állati betegség kitörése, egy jelentékenyebb vidéki állatvásár betiltása, vasuti vagy hajózási kalamitások, mind mind hátrányosan befolyásolják az állóállatokkal való kereskedelem szabad menését s ilyenkor a vevők a vétélőtől tartózkodóbbak, gyengébb árakon és szűkebb határok között vásárolnak, a kereslet csökken, a kínálat nagyobbodik s az ár főlhamozódása következtében beáll az árdevalváltság.

Ezen állást statisztikai adatok is támogatják. M. Block statisztikája szerint Franciaország husfogasztása volt 1780-ban fejenként 20 kilogramm, 1830-ban fejenként 13 kilogramm. Hívalónban körülbelül ekkor történt a Belső-husfogasztás látványos növekedése fejenként 63 kilogramm, 1890-ben fejenként 80 1/2 kilogramm.

Pest, Jász-N.-Kun-Szolnok, Csongrád, Baranya vármegyék lakossága évenként kb. 60 kg. húst és 40-43 kg. szalonnát s zirt fogyaszt el fővárosunk Ára, Turóc, Liptó vármegyék lakosságát érte husfogasztása alig rug 20 kg.-ra és szalonnát s zirtfogasztása csak 7 1/2 kg.-ra tehető.

A jelen czikkben csak a husfogasztás ingadozása állt az egyes állatnemek értékesítésénél előlő hullamzás akárván föltárni, hogy a tenyészteknők azon időpontot jelöljék meg, midőn állatainknak — rendes körülmények között — kedvezőbb értékesítésére, nagyobb kelendőségére számíthatnak és viszont megjelölik azon időszakokat, melyekben rendes körülmények között a husfogasztás csökkenése s nagyobb fölhajtások következtében az értékesítési viszonyok kedvezőtlenebbek.

I. Szarvasmarhák értékesítése.

A megfigyelésen alapuló tapasztalat azt mutatja, hogy a hízott szarvasmarhák kereslete az év szeszoridőszakában erősebb, márszert viszont gyengébb, így, hogy az időszakokat határozottan jelezhesük, az értékesítésre kedvező s kedvezőtlen időszakokat jelelnék meg.

Kedves időszakok.

a) Március, április, május hónapok.

Ha jó tengeri- és burgonyatermes út be szeszoridőszaka, 10 kancsára van kilitásuk, a gyári marhahizlás is nagyobb arányokban folyik. Jy répa- és takarmány-
terméssel az uradalmak is nagyobb számú ökröt állítanak hibára, sőt ma már az értelmes parasztság is arra törekszik, hogy takarmányát húsát változtatva adja el. A szeszoridő és az uradalmi tétel hibalásból kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és elhelyez. Ezen három időben az előrendű ár főszőzönja a budapesti és bécsi vásárokon és miután az exportörök s a külföldi vevők nemcsak a hízott marhát a vásárokon a forgalom előrendű hibáitól kikerül a vásártérre anyag tavasz elején jó pénzért és megindul a kínlat előrendű hízó-marhában melyet a piacok kereslete rendszerint el is fogad és el

élenkül kereslet folytán a másodrendű hizott pószár értékesítés kap lendületet. Ezen időben az idegenforgalom is élenkebb a fővárosban és az anyanyelv járól hozzá a huszofogasztás emelkedéshez, mert az idegenek, illetve vidékiek pénz hoznak és költenek, azaz a sok fürőländű pedig egyen nagyobb fogasztást, a sok vidéki pénz pedig nagy forgalmat okoz.

A marhabusnak ezen élenkebb fogasztása rendszerint a hidegebb idők beálltával tart, midőn a lakosság ismét másféleképpen táplálkozik s a marhabuszt elhanyagolja kezdi. Ezzel karöltve hanyatlak természetesen a hizotmarha kelendősége és ára is.

Kedvezőtlen időszak.

a) December, január hónapok.

Ezen időben a felvásálás is gyéresb és elsőrendű hizomarka aránylag legkevésbé kerül piacra. A marhabus fogasztása a hidegebb idők beálltával megcsappan s a mézáros ilyen időben „holt szezonban” dolgozik. A lakosság a sertésbus, sertésbuskésztimények, hizalt szárnyas és vadhus nagyobb fogasztására tér át s ezáltal a marhabusfogasztás rovására másféle ételek nyrnok tért, különösen a vagyonosabb társadalmi osztály éntrendjében.

A gyéresb kereslet folytán az elsőrendű hizomarka lanyhább vételkud mellett, nyomott árakon talál rendszerint elhelyeztet.

b) Junius, július, augusztus hónapok.

Aminet a tavasz előrehaladtával az idő melegedik s a nyár felé hajlik, a városi lakosság fokozatosan a szárnysok fogasztására tér át s a marhabusfogasztás ennek megfelelőleg esökken. Ezen esökkenés pontjától éri el a nyár elejét, midőn a tanuló ifjúság a városi elhagyja, vidékre távozik s a nyaralási idők beköszöntével a szülők családjaikkal elhagyják a főváros forró levegőjét.

Ezen időszakban az elsőrendű hizomarka iránt vontatott és igen lanyka kereslet szokott lenni és ha a vásári felhajtás kissé még is haladja a szükségletet s a kínálat nagyobb a gyenge keresletnél, az árak hamarosan aláesök. Az osztrák exportörök egy része ezen alkalomra vár és ha a külföldi piacok árai kedvezőtlen alakulnak, megkezdik vásárlásait, mert nyomott itteni és magasabb külföldi árakkal az exportálásban megtalálják számításait.

Kedvező időjárással, azaz a nyaralási szezon egyes időszakában, midőn ugyanis a tartós „kanikula” több s több egyént úgy is a fővárosból a vidékre, a fővárosi piacok hanyatlásból némileg rekompenzálja a vidéki mézárosok részéről tapasztalható élenkebb kereslet, de csak a *mésod- s harmadrendű* áru után.

A nyári melegen a pangó üzletmenet mellett a szerbeierlenek vásárolás nagyobb kesegtet s a kereskedőket s a jóvó prognosztika ezen sőtől-mondásban hangzik:

„Vom heissen Sommer, zum kühlen Wetter geht das Geschäft nicht arger, ja besser!”

Semleges időszak.

November és február hónapok.

Ha novemberben a hideg időszak *kezdőn* állít be s a szoros sertésbus fogasztás még nem ölt nagyobb arányokat, akkor a marhabusfogasztás, tehát a kereslet is — nagyobb s tartósabb hidegekig — még elég élenk marad.

Ha azonban az erősebb hidegek a hónap elején köszöntenek már be, úgy a lakosság sertésbusra s vadra, halra veti magát s a marhabus iránt csupán a konzervgyártás érdeklődnek. Ily körülmények között tehát ezen hónapban az értékesítési milyensége nagyrészen az időjárásról van függővé téve.

Február hónapban a marhabus iránti kereslet összefügg az akkori téli időjárásról és a farsang milyensége s tartamától. A lefojtt téli időjárásról úgy van ezen kérdés kapcsolatban, hogy hosszantartó erőt tél után a lakosság ráun a szoros ételekre és az első enyhébb februári napugárnál állt felfrögyök, a marhabussal való értekezésnek id előnyt.

Rövid s enyhe télen azonban a sertésbus fogasztása kisebb arányokban történik, tehát az anyag nagyrészenbe fogasztásának vár, főlhalmozódik, erősebb kínálat mellett értékesben megcsökken, olesőbb árakkal lesz beszerezhető s így — az különösen alsóbbrendű népeg körében — nagyobb arányokban kerül fogasztás céljaira vásárlásra s szarvasmarhabus kelendőségének rovására.

Érdemes a följegyzésre azon viszony, melyet a budapesti s bécsi állatvásárokon az első- s másodrendű hizomarka értékesítését illetőleg tapasztalnak.

Azt tudjuk, hogy a nálunk fölhízalt elsőrendű hizomarkát nem mi fogasztjuk el, mert azzal hízalónk s kereskedőnk a bécsi, berlini, müncheni stb. piacokat keresik föl és nálunk kereslet csak a közép- és másodminőségű hizó után élenkebb s ebből kifolyólag ezen minőségnek az értékesítése előnyösebb. Azok, kik egy májusi hízalóvásárt a bécsi s budapesti piaczon láthattak, észlelhetik azon óriási különbséget, mely a fölhozott áru minőségére nézve e két vásárt egymástól elválasztja. A bécsi vásár egy hízalóválasztás a minéhek képest. Bécs gazdhabb lakossága jobban tudja méltányolni a különböző marhabusok közötti különbséget s az ottani mézárosok, szálladósok inkább vannak abban a helyzetben mint a miénk, hogy a drágább s kiálalóbb minőségű hust beszereznek. Ezen állapot még hatványozva áll a müncheni és berlini, általában a németország gazdaságban városok vásárain, hova a mi legelsőrendűbb hízalószerünk kerül. Egy ilyen kitűnően fölhízalt s előkészített általában fölhalmozódott érték jobban elbirja a szállítást, váz stb. költségeket s így már ezen okból is ilyen állatokkal exportálnak, melyeknek elszállításra a távoli piacokra — a magas költségek dacára — még mindig jóvedelemmel jár.

Szarvasmarha-exportunk Németország felől évről évre nagyobb az állatok darab-

számát s értékesebb az állatok minőségét tekintve.

Míg 1890 ben	239 db hizomarkát vitünk ki,
addig 1892 ben	4,457 darabot,
1896 ban	16,695
1897 ben	20,472
1898 ban	24,409
1899 ben	28,838

De nemcsak a darabszám emelkedett a kivételnél, hanem és — talán jobban — a kivitt állatok értéke. Míg azelőtt egy-egy darabnak átlagos értéke 400 korondra tett ki, úgy mostanában az 600 korondra is rug. Kereskedőnk az elsőrendű hizotmarhák nagy részével, tehát már nem Bécs piacán, hanem a külföldi kénytelenek fölkeresni, hogy azokat megfelelőleg értékesítsék. Legnagyobb fogasztó piacaink Bécs, Csehország (hatalmas gyárúrossal) Morvaország — ma már természetesen inkább a közép- s másodminőségű hizókat részesíti nagyobb keresletben, sőt a silányabb minőségű legelőmarhák (Beinrich) sokszor jobban sikajlojja. *Míg tehát az elsőrendű hizotmarha az osztrák s a mi piacainkon általában vízszentem, addig a középmínőségű, vagy az emel még silányabb áru értékesben és keresletben emelkedett.*

A bécsi piaczon gyakran előfordul, hogy a legelőn jól elkészült vízszentem legelőmarha (Weidewich) és a jobbminőségű, istállóhízalt jószág *igen élenk kelendő fogadtatik, azelőtt nem hallott magae árakon kerül eladásra, míg a elsőrendű áru elhanyagoltatik és régi becéből és becéstékelől veszt.*

A Beinlich elvezetés által ismert apróbetűt marhát azelőtt csak konzerv- és kolbász (nyers) készítő gyárak vásárolták (innét elvezetés) is a csontozni való marha, mert a hus a csontokról levakarják) míg ma ezen minőségűt a konzum keresi s a gyárak céljaira öreg mustra ökrök, hízalóválasztó s kisizor ög rostosbusa tenyészibek maradnak.

Nálunk a szerbiai vágómarhák mászörasaink általában jobban kedvelik, mint a honi tenyészésűeket. A szerbiai marhát (már azért is, mert II. s III.-adrendű hizóknak van deklarálása, tehát ára alantabb mozgoghat) azért kedvelik, mert olesőbban vehetik, mert husa finomabb szövetti, vékonyabb csontozta mellett végsőnyul kedvezőbb; kevesebb fagyujva van stb. egyzóval *jóvedelmében a kímérese*. Ezen II.-adrendű hust valamivel olesőbban mérhetik ki, a fogasztó közönség pedig inkább ezt keresi, mint az elsőrendű hizótól származó hus, melyet nagyobb drabokban mérnek csak ki, tehát szálladósok, restauratórok vesznek leginkább. Ezek pedig a nagyobb részletűek, az üzleti híresek, a piaczarabb — modernebb — berendezés, vagy adók, nagy konkurencia stb. mellett e pénzvilágban, pangó üzletmenet mellett nem képesek megfelelő forgalmat teremteni, megfelelő üzleti haszonnal dolgozni, tehát kénytelenek a prímisszima és drágább marhabus helyett az olesőbb állatokról, hogy számításukat megtalálják. Így tehát az *olesőbb minőségű hizomarka iránt a kereslet élenkű, addig a drágább minőségű lanyhább fogadtásban részesül, korlátoltabb mennyiségben keresetik s ezen*

Valódi bajor

legkitűnőbb minőségű

tartórévamaq

továbbá **pohánka, köles, raffiaháncs, kánpor, rézgálicz**, nemkülönbön mindenféle gazdasági cikkek

mint legmegbizhatóbb és legolcsóbb beszerzési forrása

ajánlható

Mautner Ödön

os. és kir. udvari szállító megkeresésére

BUDAPEST, VII. ker., Andrásföldi út 33. sz.

BUDAPEST, VII. ker., Rottenbiller-ut. 33.

Árjegyzéket és különajánlatot kívántra azonnal küldi a cég.

minőség kevesebéd fogyasztása miatt a silányabb minőség javára az ár is fokozatosan csökken.

A kislejtezett rostoshusu hika, selejt igádokör, legelőn hizalt „riksa” marha, silány, paraszt jószág, mely azelőtt lengett a olcsó áron vesztegetett „csontoztató” vágómarha számba ment, hovatovább jól fogadtatásban részesül, mint a szeszgyári mosléton, vagy gazdaságokban finom darán a ropogós répán „főljavított csirkeökör” vagy a durvább-husu „farkatón”.

A pénztelenség világa tehát még ezen téren is mutatgik magát.

Az optimisták azonban nem fogadták el az idegen léteél, sőt azt vallják, hogy éppen ezen jelenség mutat rá fokozatos civilizációnkra.

Lebég nagy mondása: A szappanfogyasztás nagysága a fokmérője egy nemzet civilizációjának” szerintük ma már nem állja meg helyét.

Az amerikaiak viszont azon tétel helyességéhez ragaszkodnak, hogy: „azon nemzet legműveltebb, mely legtöbb *huckinszínnyel* (sonkát, szalmát, kobakzat, „vegyes főlvottag”) fogyaszt el ékezésénél”.

Tény az, hogy nálunk s más külföldi nagyvárosokban ezen ételneknek fogyasztása hatalmas arányokban megnövekedett ezen körülmény irgadtalanul nő a látózása, sőt még akadályozza a marhahús-fogyasztás fokozatos emelkedését.

Ma már a társadalom magasabb rétegeiben is szerepet játszik az ékezés ezen rendje (hideg vacsora, hideg reggeli) és az alsóbb néposztály is áptárol, ha a marhahús ára magas s ezen ételneknek olesóbban jut.

Döcsöben különösen még egy körülmény játszik nagy szerepet ebben a tekintetben, a város egyes városrészeiben (különösen a nyekes közöti) ugyanis a *húsfogyasztás* ölt nagyobb arányokat és okoz hatalmas versenyt a hizómárhák húsra kelendőségének.

Dörner Béla.

VEGYÉSEK.

Mel számanak tartalma:	Oldal
Az OMEGE közleményei.	1103
A Darányi-ügy.	1103
Hizállatok értékesítésének időszaka.	1109
Tárca.	
Rahmadár.	1104
Takarmányozás.	
A melaszos takarmányértékelő.	1105
Gardáság úrvivatan.	
Minő kénpör hasznájunk a szőlő lisztharmat-betegsége ellen.	1107
Allatgyógyásügy.	
Dorjúk itatása sterilizált tejfel.	1107
Kevéselőny.	1107
Yegyesek.	1111
Kereskedelem, tőzsde.	1112

A m. kir. mezőgazdasági muzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi út 72. szám alatti házban megtekintés a hétfői és az ünnepek követő napok kivételével.

naponként d. e. 9 óráig d. n. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepek követő napokon a muzeum zárva van.

A muzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövők VII. ker., Alcsárdor utcája sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kényermező-utca sarkán van.

A magyar kir. földtan intézet muzeuma a közönségnek díjmentesen nyitva áll minden vasnap és csütörtökön, délután 10—1 óráig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délután 10—1 óráig, egy korona személyenkénti belépő díj feltétele után tekinthető meg.

Küttintetés. Ó Felsége a király Dörner Károly uradalmi jószágigazgatójának a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Halálhíradó. Magyar-gyermenorostori Kutató Kálmán folyó hó 12-én 69 éves korában meghalt Nagy-Iklandon.

Értekezlet a tőzsdén. Mint már megírtuk, a tőzsdetanács a hó 14-ikén értekezletet hívott össze annak a kérdésnek a megvitatására, hogy *szükséges-e a szék, illetve az idegen búrát a határindóelűből kizárni.* Az értekezleten az OMEGE-t Forster Géza, Baross Károly és Szilassy Zoltán képviselték, akik valamennyien az idegen buzának a határindóelűből való kiküszöbölése mellett szavalták fel. Az értekezlet még e hó 17-ikén is folyik egy, hogy annak eredménye felől csak legelőzebb számolhatunk be.

Szövetkezeti tanfolyam megnyitása. A földművelésügyi miniszter megbízta a „Hangya”-szövetkezet elnökét, hogy vizsgálja meg, hogy a földművelésügyi miniszter, hogy a szövetkezetek alakítására, azok vezetésére és felügyeletére alkalmas egyének kitervezése czéljából tanfolyamot tartson. Ezen kivétel vett szövetkezeti tanfolyam f. hó 10-án vette kezdetét a „Köztelek” nagyteremben.

Az ország különböző vidékeiről mintegy 40 hallgató jelent meg, akiket *Irénka Oszkár* az ország közp. fogyasztási és értékesítési szövetkezetének elnöke, megnyitó beszédében legelső sorban megemlékezett a földművelésügyi miniszterrel, ki belátva ezen tanfolyam szükségességét, nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatja ezen teret, ezután megemlékezett az alelnök a szövetkezés ügyének egy önzetlen buzgó előhírószóval és támogetó vezérrel Károlyi Sándor úrral. A fogyasztási és értékesítési szövetkezet szervezését, vezetését stb. érdeklő ügyeket Balogh Elemér a „Hangya” vezérigazgatója ismerteti, a hitelszövetkezetekért érintő dolgokat pedig Ónody Zsigmond ur, az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet fő-ellenőre adja elő. A tanfolyam előrelátólag 12—14 nap fog tartani.

Méltóság eladása. A földművelésügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, kiknek birtokában *három és fél évet betöltött, de a nyolczéves évet még nem haladti* kora mellett van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli számdékukat annak kiintetésével, hogy a ménő *mely vármegyében, mely városban, községben, vagy pusztaban áll, továbbá az eladói árára is hozzá 1 koronás bélyeggel ellátott* beadványban legelsőbök folyó évi agesztus hó 10-ig jelenték be. Az eladandó ménnek a bejelentésnek módjában és a bejelentés lakhelyének képest, úgy a mint a múlt évben, ismét egyes *központokban* fognak bírósággal megzemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvetélti. 165 centiméternél alacsonyabb mének tekintetű a ménlepekben már meglevő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve, ha az egyedi külön minőségű és megvásárolás kívánatosá teszi. A megvásárolt ménnek vételára azon m. kir. adóhivatálnál fog kifizetendő, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelönd.

Ösztöndíjak az állatorvosi főiskolán. A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolára a jövő 1900/901. tanév elején legkevesebb hét gimnaziális vagy reáliskolai osztály elvégzéséről szóló bizonyítvány alapján törvényhat. a beiratkozás, míg a középiskola hatodik osztályáig és a polgári iskolából nem vészték fel többé hallgatók. Jeles vagy legutóbb általános jó osztályzatú gimnázium, vagy reáliskolai érettség bizonyítvány alapján beiratkozók hallgatók évi 600 koronás állami ösztöndíjban részesülhetnek. Az eziránti folyamodványok a földművelésügyi m. kir. miniszterhez címzettek és az érettség bizonyítvány másolatával, valamint vagyonállásig bizonyítványával felsze-

relve, lehetőleg *folyó évi július hó végéig* nyújtandók be az állatorvosi főiskola rektori hivatalában.

Az ökörfarkokóró virágának értékesítése. Hetsinyi Frigyes ur (Bpest V., Marokkó-utca 2.) alábbi levetelt intézte közösen, melyben az ökörfarkokóró, mint hasznosítható gyöngyövényre hívja fel a figyelmet.

„Műtán a Verbasicum tapus rendkívül becses, de annál kevesebb gyöngyövény, annak teljes kipusztatása nem volna helyén, egyrészt azért, mert honunkban csak szövőny-szán fordul elő, főleg pedig azon ótnál fogva, mert az ökörfarkokóró szitakórának teljes kipusztítása, a virágának árát rendkívül megrágtatná és lehetetlen tenné annak kivételével ezentul még foglalkozni. A Verbasicum plomoides nem oly becses és vállaja a Verbasicum tapus minőségű és szárlása rendkívül kényes természetű, azért ki annak értékesítésével foglalkozni szándokozik, szivesed előfelvilágítást a virágunk eltarításáról is, mert csak legesekelyebben megbarnt virágok értéke teljesen elvész”. Nagyon természetes, és a figyelemzetes mit sem változtatja az „*Körölelek*” múlt számban adott azon tanács közlésénél, hogy az ökörfarkokóró gondosan irtandó ott, ahol csak mint gyöngyövény jöhet tekintetbe. Külön kalkuláció dolga, hogy ennek gyöngyövényként, drogusá czérra való termesztése, kihez-e magát, de mindenesetre érdemes érdekelődni a kérdés ezen része iránt is.

A takarmánygyავak értékesítése. A takarmánygyავak termesztése mindnagyonbért foglial a magyar mezőgazdaság terén s mivel ez Magyarországon általában jól szokott sikerülni, a külföldnek is mindnagyon megérdekben fordul erre a figyelmre. Ezt az őlekes bel-és külföldi kereskedők igyekeznek a maguk nyereségére hízásindítani, amit annál könnyebben megtehetnek, mert ezeknek a magvaknak az árai sokszor igen jelentékeny hullámszámok vannak alávetve és eről a gazdálkodóknak tudomás nem szerezhet, mert a jogszéket nem ismeri. Ezt azután őlekes kereskedők arra hárítják fel, hogy tavasszal foglalóval megveszik a magvakat olyan feltétellel, hogy a napi áron vásárolják meg. Ámde mi ez a napi ár? Az, amit az illető kereskedő, vagy ügynök a gazdának mond, mer a valódi árat csak a nagy ősszekötte-tésekkel bíró nagykereskedő tudja igazán. Epen most erre nézve egy elkátlana példát idézhetünk. A bihorheri arató a külföldi kereslele erősen emelkedik. Tavasszal egyes kereskedők a gazdák felvilágolozták s most az u. n. napárión 10—18 frt-ért veszik át a bihorherit, holott a valódi árá 20—28 frt. A gazdának tehát elsőrendű érdeke, hogy a takarmány-magvak áráról gyorsan és megbízható forrásból értesüljön. *mután Ödön* úr, egész, amely Európa őssze nagyobb piacairól naponta távirati tudósításokat kap és így a valódi áráról mindig tájékozottatva, a gazdának *kerésükre* mindenkör *sürgönyileg* teljesen díjmentes felvilágolást hajlandó adni ebben a tekintetben, hogy a gazdák eladásánálk a vevővel szemben tájékozottatva legyenek és mássrészt hogy ezáltal a lisztésztegen versenyt e térről kiküszöbölje és a gazdák a kisvártalmánnyalost megóvja. Maulthner Ödön úr, egész egek reputációja biztosítja azt, hogy a gazdák töle mindenkör teljesen megbízható felvilágolást fognak kapni, amiről különben mindenki meggyőződhetik, ha kérdés útjárja valahonét ajánlatot kap, előbb mérdönt intéz hozzá: A „Köztelek” az áraknak a tisztaságát roltatásá megígéri. Mindenesetre üdvözöljük őt az újuladsért, melyet az árjegyzéskénél előforduló újany visszással kiküszöbölésére a gazdának segíték nyujt.

Terjed rohamosan a PERONOSPORA!

Az idei év nyara rendkívül kedvez a peronosporának, óriási károkat okoz országsgerte.

A második és harmadik permetezéssel

azonban kellő gondossággal sokat menthetnek meg még a szőlőtermelők.

A védekezéshez olyan anyagot használjanak:

amely biztosan hat, amely gyorsan szárad, amit az eső nem mos le.

A 2-ik és 3-ik permetezésnek ilyen helyes anyaga a

dr. Aschenbrandt-féle bordói por.

Ez az anyag sokat hivatott megmenteni az 1900-ik év szüretéből és használata az elfagyott szőlők gyenge hajtását védi meg, a jövő év termésére.

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“

lisztfinomságu, fehér por.

Hatása **biztos**, kezelése **egyszerű**, oldatának **pontos elkészítése 8–10 percig tart**, gyorsan szárad, **az eső le nem mossa**, a permetezést **soha el nem dugítja.**

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“

szitálni kell a vízbe.

Tehát nem szabad **rostán átesseníteni**, nem szabad a szákból a vízbe önteni, sem pedig a vizet a porra önteni.

Finom lisztzítán kell a borlói-port, lassan és óvatosan a vízbe szitálni.

Az oldat készítése

ugy történik, hogy **egy kádba 40 lit. vizet öntünk**, a vizet nyírfa seprővel (tehát nem kapával, ásóval, karóval stb., hanem nyírfa seprővel, mert ez a legjobb) **keverjük.**

A kád fölé tartjuk a szitát és az előre lemért, **egy hl. oldatra szánt port** a folytonosan kevert víz felett, **óvatosan, lassan, hogy egyszerre sok por ne ömöljön a vízbe**, a szitába öntjük.

A második és harmadik permetezésnél a mai rossz időjárás mellett a körülmények szerint **egy hl. vízhez 2–2½ kg. dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“ adunk.**

A por **lassan és óvatosan** szitáljuk a vízbe.

A szitálásnak **legalább 3–4 percig kell tartanni.**

Ha a szitálást fenti **óvatos módon** és a víz folytonos keverése közben végezzük, **majdnem ki van zárva**, hogy a vízben **durvább üledék maradjon.**

De a munkás óvatosságából mégis nyúljon a kádba, kaparja fenekét körül és ha találna üledéket, nyomkodja szét és nyomja ismét keresztül a szitán.

Ezután a folyadék keverése közben lassan öntünk még 60 l. vizet a kádba, és kész egy hl. kitűnő permetező anyagunk a kívánt erősségben.

Az egész egyszerű művelet 8–10 percig tart, de pontosan kell keresztül vinni.

A permetezés.

Az oldatban a dr. Aschenbrandt-féle „bordói por“ **hab alakjában oszlik el** és ha az oldat nyugszik, leszáll. Akkor tehát, amikor a **permetezőket megtöltjük**, az oldatot a **nyírfa seprővel mindig keverjük fel.** A permetezőket megtöltjük és permetezünk. A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“-ral készült oldat a permetezőket **sohasem dugítja be.**

A por beszerzése.

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“ megrendelhető:

a **„BORÁRSZATI LAPOK“** kiadóhivatalában Budapest (Köztelek): a **„Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté“**-nél Budapest (Alkotmány-utca 31. szám): a **vidéki megbízottaknál.**

A dr. Aschenbrandt-féle „bordói-por“ a vasutakon kedvezményes díjtétellel szállítatik.

A porok ára:

5 kg. zsákokban	...	à kg.	50 fillér.
10 "	...	à kg.	50 fillér.
60 "	...	à kg.	76 fillér.

Az idő halad, a gyártás korlátozott, tessék sietni a megrendeléssel!

Együttal megemlítjük, hogy ugyanitt megrendelhető a szőlő **LISZTHARMA-TETEGESÉGE** (OIDIUM) ellen szolgáló leghatásosabb szer a dr. Aschenbrandt féle

r é z k é n p o r .

Ara Budapesteni:

5 kg.-os zsáokban	...	à kg.	56 fillér.
10 "	...	à kg.	56 fillér.
50 "	...	à kg.	52 fillér.

Előzetes... 1000... 1000... 1000...

KIS HIRDETESEK

Előzetes... 1000... 1000... 1000...

Össze... 1000... 1000... 1000...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Felkutatás.
Egy... 1000... 1000... 1000...

Értelmesebb lakás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állást keresők.

Egy... 1000... 1000... 1000...

200 darab

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Készletek

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Egy... 1000... 1000... 1000...

Műkeresés

Kiadó írások.

Egy... 1000... 1000... 1000...

VEGETÁRI.

Egy... 1000... 1000... 1000...

905 bud

Egy... 1000... 1000... 1000...

Gazdasági

Egy... 1000... 1000... 1000...

ÁLLATOK.

Egy... 1000... 1000... 1000...

Repeze.

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állatok

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állatok

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állatok

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állatok

Egy... 1000... 1000... 1000...

Állatok

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

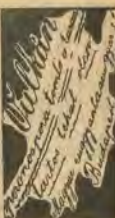
Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

Egy... 1000... 1000... 1000...

Felkutatás

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

KIRALY

... 1000... 1000... 1000...

Állatok

... 1000... 1000... 1000...

BLADUNK

... 1000... 1000... 1000...

PONYVÁKAT.

... 1000... 1000... 1000...

ZSÁKOT

... 1000... 1000... 1000...

Budapest

... 1000... 1000... 1000...

Szalonna.

... 1000... 1000... 1000...

Steiner Ármin

... 1000... 1000... 1000...

Orosház.

... 1000... 1000... 1000...

Wien

... 1000... 1000... 1000...

Csalások

... 1000... 1000... 1000...

Biborhere-

... 1000... 1000... 1000...

mag

... 1000... 1000... 1000...

Haldek

... 1000... 1000... 1000...

Budapest,

... 1000... 1000... 1000...

Károly-kört 9.

... 1000... 1000... 1000...

Magyarország

... 1000... 1000... 1000...

